

Adult education on **digital**, **health** and **data** literacy for citizen empowerment

**Alfabetizarea digitală,
de sănătate și de prelucrare a datelor**

Co-funded by
the European Union

INFORMAȚII DESPRE DOCUMENT

This report summarises the results of the research activities carried out in Portugal, The Netherlands, Spain, Romania and Germany within the Erasmus+ project **TRIO: Adult education on digital, health and data literacy for citizen empowerment** (cooperation partnerships in adult education programme under grant agreement no. KA220-ADU-000033817.). More information is available at <https://trioproject.eu/>.

PARTENERI ȘI CONTACTE

**INESC TEC - INSTITUTO
DE ENGENHARIA DE SISTEMAS
E COMPUTADORES,
TECNOLOGIA E CIÊNCIA**
PORTUGAL
European Coordinator

inesctec.pt

**AFEdemy - Academy
on age-friendly
environments
in Europe BV**
NETHERLANDS

afedemy.eu

**BOKTechnologies
& Solutions SRL**
ROMANIA

boktech.eu

SHINE 2EUROPE, LDA
PORTUGAL

shine2.eu

**CETEM - Centro Tecnológico
del Mueble y la Madera
de la Región de Murcia**
SPAIN

cetem.eu

**ISIS - Institut für Soziale
Infrastruktur gGmbH**
GERMANY

isis-sozialforschung.de

AUTOR(I)

AFEDEMY – Academy on age-friendly environments in Europe BV

www.afedemy.eu

Dieuwertje van Boekel

dieuwertje@afedemy.eu

Jonas Bernitt

jonas@afedemy.eu

Patricia Lucha

patricia@afedemy.eu

Willeke van Stalduinen

willeke@afedemy.eu

Javier Ganzarain

javier@afedemy.eu

PARTENER(I) CARE CONTRIBUIE**Carina Dantas**

SHINE

✉ carinadantas@shine2.eu

Natália Machado

SHINE

✉ nataliamachado@shine2.eu

Camelia Ungureanu

BOKTech

✉ unguoreanu@bok.gr

Otilia Kocsis

BOKTech

✉ okocsis@bok.gr

Vasileios Kladis

BOKTech

✉ kladis@bok.gr

Francisco Melero Muñoz

CETEM

✉ fj.melero@cetem.es

Maria van Zeller

INESCTEC

✉ maria.v.zeller@inesctec.pt

Marcel Neumann

ISIS

✉ neumann@isis-sozialforschung.de

Copyright © 2023 TRIO

This publication is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 \(CC BY-NC 4.0\) International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

Sprrijinul Comisiei Europene pentru producerea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului, care reflectă doar opiniile autorilor, iar Comisia nu poate fi făcută responsabilă pentru orice utilizare a informațiilor conținute în aceasta.

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

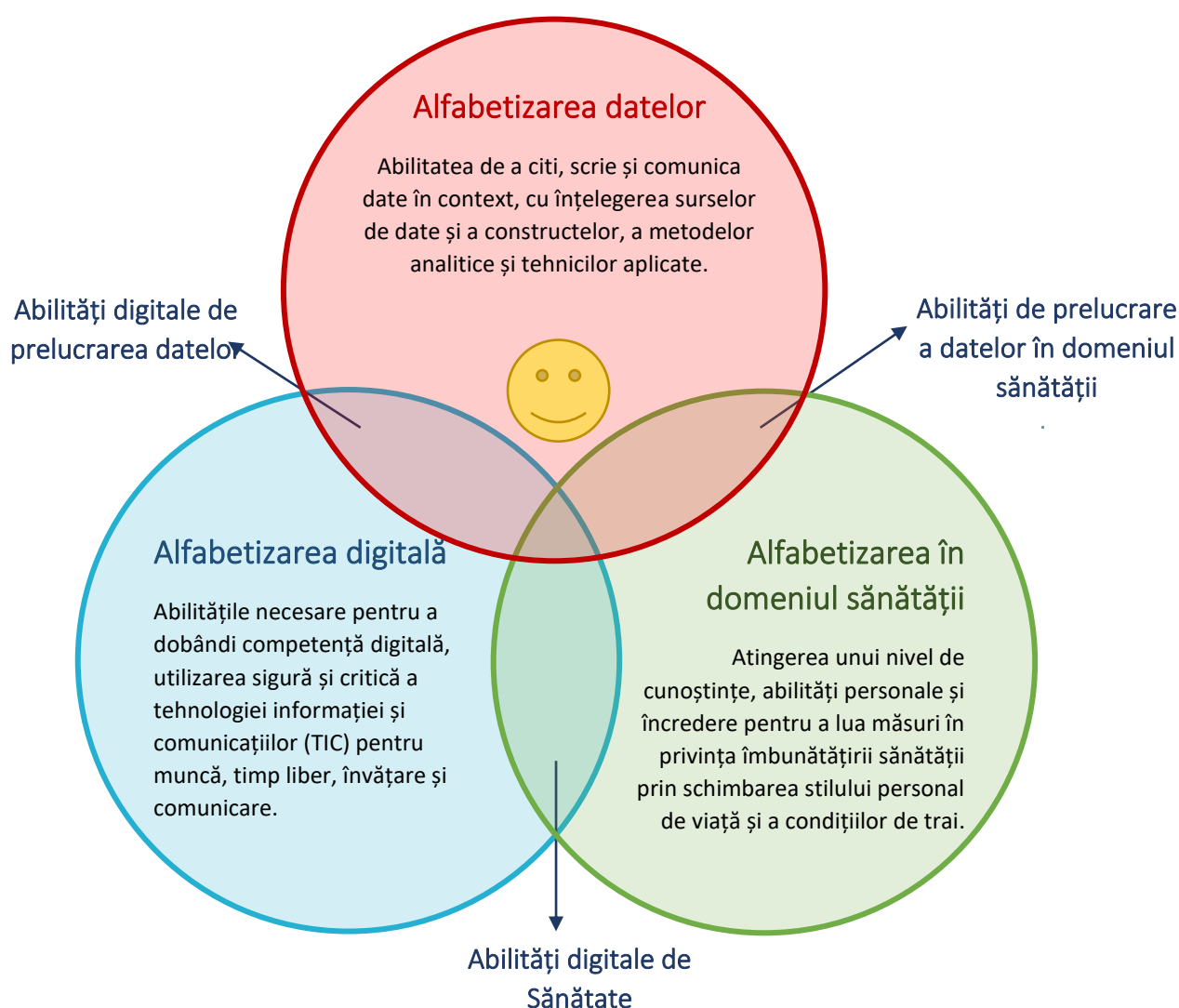
Co-funded by
the European Union

2. Alfabetizarea digitală, de sănătate și de prelucrare a datelor

2.1 Ce sunt competențele digitale, de sănătate și de prelucrarea datelor?

Poate ați observat că sigla TRIO este formată din trei cercuri suprapuse (o diagramă Venn). Acest lucru simbolizează interconexiunile dintre abilitățile digitale, de sănătate și de prelucrare a datelor. În figura de mai jos puteți găsi definițiile celor trei alfabetizări ale proiectului. Zonele care se suprapun reprezintă ocaziile în care este necesară combinația abilităților:

Cercul **roșu** simbolizează toate abilitățile de alfabetizare a prelucrării datelor, atât analogice (cum ar fi datele stocate în cărți sau fișiere), cât și digitale (cum ar fi datele de pe internet), cercul **verde** reprezintă toate abilitățile de alfabetizare în domeniul sănătății, iar cercul **albastru** reprezintă toate abilitățile de alfabetizare digitală.

Zona de suprapunere dintre alfabetizarea digitală și cea de prelucrare a datelor se referă în special la **abilitățile de prelucrare a datelor digitale**. Zona de suprapunere dintre sănătate și date reprezintă **abilități de prelucrare a datelor în domeniul sănătății**, cum ar fi cunoașterea unde este stocat dosarul personal de sănătate și cum să-l accesezi. Zona de suprapunere dintre sănătate și digital reprezintă abilități de sănătate digitale (numite și **abilități de e-Sănătate**), cum ar fi să faci programarea la medic pe net.

Micul triunghi din centrul diagramei Venn este locul în care se reunesc toate cele trei elemente și ceea ce proiectul TRIO își propune să îmbunătățească: **capacitatea de a înțelege, evalua, utiliza și comunica toate aspectele datelor de sănătate digitale**. De exemplu: să găsești pe net informații de încredere despre sănătate și să știi cum să le folosești pentru a-ți îmbunătăți starea generală de sănătate.

2.2 Nivelurile de alfabetizare TRIO în Europa

Acest capitol oferă o prezentare generală a nevoilor identificate și a decalajelor alfabetizării TRIO din fiecare țară parteneră a proiectului (Germania, Olanda, Portugalia, România și Spania) și la nivel european.

Până în 2030, 80% dintre cetățeni ar trebui să aibă cel puțin un nivel de bază de competențe digitale. Acest obiectiv a fost stabilit de Uniunea Europeană în 2021. Unele țări sunt deja foarte aproape de acest țel, dar altele sunt încă departe.

În medie, se estimează că 54% dintre oameni au abilități digitale de bază în UE. Comisia Europeană enumeră și alte probleme:

- Mai puțin de 40% dintre profesori se simt capabili să folosească tehnologia digitală la ora de curs.
- Iar 25% dintre gospodăriile cu venituri mici nu au acces la computere sau internet.

În contextul proiectului TRIO, competențele digitale includ abilități digitale în domeniul sănătății (numite și abilități de e-Sănătate) și abilități digitale de informare. Din ce în ce mai multe servicii de sănătate sunt digitalizate. Acest lucru este necesar deoarece sistemul de sănătate nu poate ține pasul cu populația noastră în creștere. Prin urmare, este important ca toată lumea să aibă abilități digitale de bază privind informațiile despre sănătate, astfel încât toată lumea să continue să aibă acces la asistență medicală. În prezent, mulți oameni întâmpină dificultăți în privința acestor abilități.

Cercetările au arătat că oamenii au cele mai multe dificultăți cu:

- A ști cum să navigheze pe internet pentru a găsi informații (de încredere) despre sănătate.
- Și să știe să folosească informațiile despre sănătate găsite pe internet.

Desigur, aceste dificultăți variază în funcție de persoană și pot depinde de vârsta, educația, venitul sau mediul cultural al cuiva.

Cercetare preliminară

Informațiile din acest capitol au fost strânse în timpul cercetării de birou a statisticilor disponibile și a ofertelor educaționale actuale și a interviurilor cu cetățeni de diferite vârste și niveluri de educație, precum și cu profesioniști din domeniul sănătății sau al politicii de sănătate. Scopul acestei cercetări a fost de a identifica lipsurile și nevoile în materie de competențe digitale, de sănătate și de prelucrarea datelor în toate țările partenere, precum și la nivel european și factorii care joacă un rol în acest sens. Rezultatele sunt descrise în rapoartele naționale și europene. Aceste rapoarte pot fi accesate făcând click pe steagurile de mai jos:

Într-o etapă ulterioară, au fost organizate seminariile cu cetățeni de diferite grupe de vârstă pentru a determina, în continuare, unde se află principalele dificultăți și cum să-și îmbunătățească abilitățile. Rezultatele seminariilor pot fi găsite aici:

Sunteți curios cu privire la statisticile despre alfabetizarea digitală, de sănătate și de prelucrarea datelor din țara dumneavoastră?

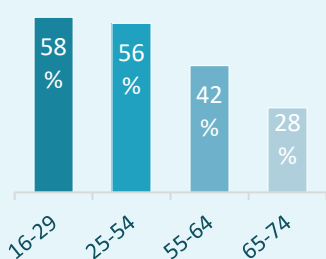
Consultați fișele de informații din paginile următoare

ALFABETIZAREA DIGITALĂ, DE SĂNĂTATE ȘI DE PRELUCRARE A DATELOR ÎN GERMANIA

49% dintre cetățenii germani în vârstă de 16-74 de ani au **cel puțin abilități digitale de bază**

Competența digitală **scade** semnificativ, **odată cu vârsta**

În Germania, competențele digitale sunt mai mult sau mai puțin **egale**, între bărbați și femei

Alfabetizarea digitală este cel mai **influențată de:** **Locul nașterii**

Angajare

Sursa de venit

venit

ALFABETIZAREA DIGITALĂ

Cele mai multe **dificultăți** sunt percepute în : **Asistența medicală** & **Prevenirea bolilor**

58,8 % din populația germană are **abilități slabe de alfabetizare în domeniul sănătății**

75% a populației germane interviuate are **alfabetizare scăzută în evaluarea informațiilor de sănătate**

Alfabetizarea în domeniul sănătății este cel mai **influențată de:**

Educație
Contextul migrației
Statutul social

ALFABETIZAREA SĂNĂTĂȚII

77% dintre cetățenii germani au **abilități de prelucrare a datelor de bază**

Alfabetizarea datelor este (ușor) **influențată de :**

Educație

Contextul migrației

Vârsta

Nu există diferențe remarcabile în alfabetizarea datelor în ceea ce privește genul

ALFABETIZAREA DATELOR

Educația și veniturile scăzute afectează negativ:

Nutriția

Sportul

Stilul de viață

Speranța de sănătate mai scăzută este legată în mod clar de:

Venitul mai mic

Șomajul este legat de:

Educația Scăzută

&

Contextul Migrației

Suferințele psihice sunt legate de:

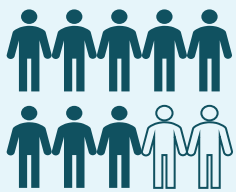
Educația scăzută

IMPACTUL SOCIAL ȘI ECONOMIC

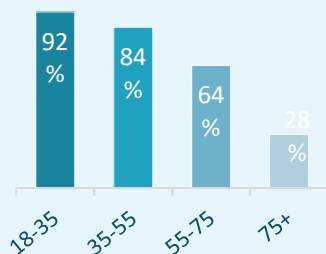

ALFABETIZAREA DIGITALĂ, DE SĂNĂTATE ȘI DE PRELUCRARE A DATELOR ÎN OLANDA

79% dintre cetățenii olandezi în vârstă de 16-74 de ani au **abilități digitale de bază**

Competența digitală **scade** semnificativ odată cu vârsta

Competențele digitale sunt

egale între bărbații și femeile de **18-55** de ani,

dar **mai bune** printre **bărbații** în vârstă de **55-75** de ani

Alfabetizarea digitală este cel mai **influențată** de:

Educație

Angajare

Sursa de venit

ALFABETIZAREA DIGITALĂ

Cele mai multe **dificultăți** sunt percepute în: **Promovarea sănătății** & **Prevenirea bolilor**

Prevenirea bolilor

6% dintre olandezii intervievați au avut **slabe abilități digitale** în domeniul **sănătății**

63% dintre intervievații olandezi au avut **alfabetizare alimentară scăzută**

alfabetizare alimentară scăzută

Alfabetizarea în domeniul sănătății este cel mai **influențată** de:

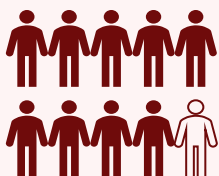
Educație

Sursa de venit

Statutul social

ALFABETIZAREA SĂNĂTĂȚII

93% dintre cetățenii olandezi în vârstă de 16-74 de ani au **abilități de prelucrare a datelor de bază**

Alfabetizarea datelor este (ușor) **influențată** de:

Educație

Sursa de venit

Angajare

Contextul Migrației

Atât indivizii **mai tineri** (16-25) cât și cei **mai în vârstă** (65+) sunt **mai puțin apți** în **securitatea datelor online**

ALFABETIZAREA DATELOR

Educația și veniturile scăzute afectează negativ:

Nutriția

Sportul

Stilul de viață

18% dintre cetățenii olandezi sunt considerați **slab alfabetizați**

Somajul este legat de:

Educația scăzută

& **Contextul Migrației**

Aproximativ

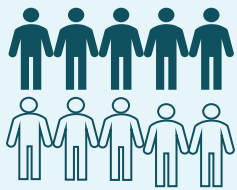
30% din **postările de pe rețelele sociale** despre subiecte de sănătate conțin **informații greșite**

IMPACTUL SOCIAL ȘI ECONOMIC

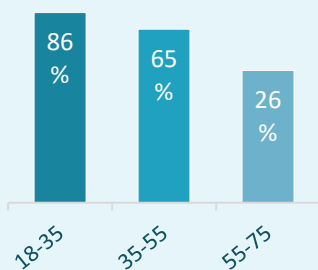

ALFABETIZAREA DIGITALĂ, DE SĂNĂTATE ȘI DE PRELUCRARE A DATELOR ÎN PORTUGALI

55% dintre cetățenii portughezi în vârstă de 16-74 de ani au **abilități digitale de bază**

Competența digitală **scade** semnificativ odată cu vârsta

Competențele digitale sunt

mai bune printre **femeile** în vârstă de **18-55** de ani,

dar în rândul **băraților** sunt **mai bune** pentru cei în vârstă de **55-75** de ani

Alfabetizarea digitală este mai ales **influențată** de:

Educație

Angajare

Sursa de venit

ALFABETIZAREA DIGITALĂ

Cele mai multe **dificultăți** sunt percepute în:

Promovarea sănătății.

Și apoi

Prevenirea bolilor și

Asistența medicală

73% din populație are dificultăți de acces, înțelegere și folosire a **informației despre sănătate**

17%

dintre portughezi sunt **supraponderali**

Alfabetizarea în domeniul sănătății este cel mai **influențată** de:

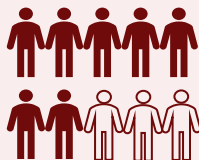

Educație

Sursa de venit

ALFABETIZAREA SĂNĂTĂȚII

55% dintre cetățenii portughezi în vârstă de 16-74 de ani au **abilități de prelucrare a datelor de bază**

Alfabetizarea datelor este (foarte) **influențată** de:

Educație

Sursa de venit

Angajare

Indivizii **mai în vârstă** (65+) sunt **mai puțin apti** în **securitatea datelor online**

ALFABETIZAREA DATELOR

Educația și veniturile scăzute afectează negativ:

Nutriția

Sportul

Stilul de viață

3% dintre cetățenii portughezi sunt considerați **analfabeți**

Șomajul este legat de:

Educația Scăzută

& Vârsta (16-24)

49%

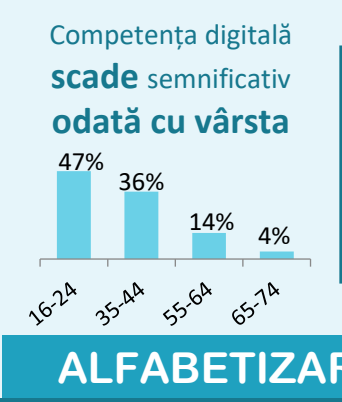
dintre cetățenii portughezi, caută informație despre sănătate **online**, cu riscul **dezinformării**

IMPACTUL SOCIAL ȘI ECONOMIC

ALFABETIZAREA DIGITALĂ, DE SĂNĂTATE ȘI DE PRELUCRARE A DATELOR ÎN ROMÂNIA

28% dintre românii în vârstă de 16-74 de ani au **abilități digitale de bază**

Abilitățile digitale ale bărbaților și femeilor de **16-24** de ani sunt **inegale: 51%** dintre **bărbați** au competențe digitale în comparație cu **44%** dintre **femei**

Alfabetizarea digitală este cel mai **influențată de:**

- Educație
- Angajare
- Mediul de viață

ALFABETIZAREA DIGITALĂ

Cele mai multe **dificultăți** sunt percepute în:

- Promovarea sănătății & Prevenirea bolilor

7,5% dintre respondenți au **slabe abilități digitale de sănătate**

40% dintre români caută informații despre sănătate online

Mai mult de **21%** din intervievații români este greu să se protejeze de boli pe baza informațiilor despre **sănătate din mass-media**

Alfabetizarea în domeniul sănătății este cel mai **influențată de:**

- Educație
- Statutul social

ALFABETIZAREA SĂNĂTĂȚII

48% dintre românii de 16-54 de ani au **abilități de prelucrare a datelor de bază**

Alfabetizarea datelor este **influențată de:**

- Educație
- Angajare
- Venit

Atât persoanele **mai tinere** (16-24) cât și cele **mai în vârstă** (65+) sunt **mai puțin apte** în ce privește securitatea datelor

Din cei **25%** de oameni de **65-74** de ani care au competențe de bază a securității datelor digitale, doar **9%** au refuzat folosirea datelor personale pentru scopuri publicitare

ALFABETIZAREA DATELOR

Educația și veniturile scăzute afectează negativ:

- Nutriția
- Sportul
- Stilul de viață

15% dintre români participă săptămânal la **activități fizice și sport**

Șomajul este legat de:

- Educația scăzută
- Vârsta
- Gen

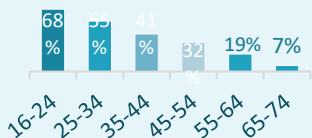
41% dintre cetățenii români sunt considerați **slab alfabetizați**

IMPACTUL SOCIAL ȘI ECONOMIC

ALFABETIZAREA DIGITALĂ, DE SĂNĂTATE ȘI DE PRELUCRARE A DATELOR ÎN SPANIA

Competența digitală **scade** semnificativ odată cu vârsta

În ultimele 3 luni...

... au folosit un **smartphone**
99% în vârstă de 16-54 de ani
97% în vârstă de peste 55 de ani

...au făcut **cumpărături online**
68% în vârstă de 16-34 de ani

...au folosit **internetul zilnic**
97% în vârstă de 16-34 de ani

Activități preferate

ALFABETIZAREA DIGITALĂ

Cele mai multe **dificultăți** sunt percepute în:

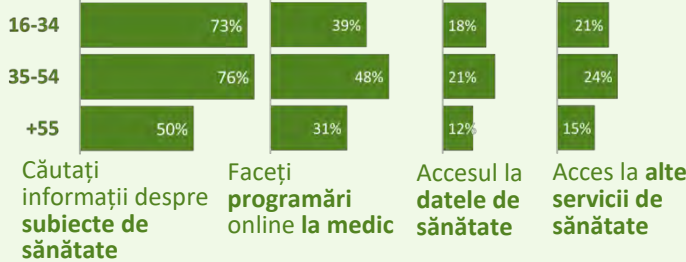

Identificarea **determinanților politici ai sănătății**

Evaluarea **informațiilor de sănătate** bazate pe mass-media

Cetățenii spanioli în vârstă de 35 - 54 de ani **folosesc**, cel mai adesea, **instrumente digitale legate de sănătate**

Alfabetizarea în domeniul sănătății este cel mai **influențată** de:

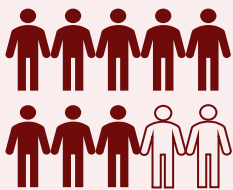

Educație

Sursa de venit

ALFABETIZAREA SĂNĂTĂȚII

80% dintre cetățenii spanioli în vârstă de 16-74 de ani cred că posedă **abilități de prelucrare a datelor avansate**

Majoritatea resurselor de alfabetizare a datelor sunt orientate către forța de muncă

86% dintre lucrătorii spanioli consideră că datele sunt esențiale pentru a-i ajuta să-și îndeplinească sarcinile de serviciu

83% dintre lucrătorii spanioli și-au exprimat interesul pentru a-și îmbunătăți competențele în alfabetizarea datelor

Doar jumătate dintre lucrătorii spanioli raportează că au acces la seturile de date necesare pentru a-și îmbunătăți performanța la locul de muncă

Cele mai importante **abilități de prelucrare a datelor** pentru cetățenii spanioli

Utilizarea datelor în mod corespunzător pentru scopuri specifice

Interpretarea vizualizărilor datelor

Aplicarea gândirii critice

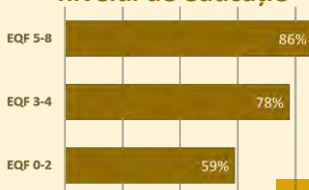
Utilizarea instrumentelor și metodelor analitice

Identificarea datelor manipulate

ALFABETIZAREA DATELOR

Starea de sănătate și bunăstarea auto-percepute a cetățenilor spanioli crește odată cu **nivelul de educație**

Somajul este legat de:

Criza economică

Lipsa de pregătire specifică și abilități

Concurență internațională

Schimbări tehnologice

Dependență de turismul sezonier

1 din 3 postări de pe rețelele sociale despre subiecte de sănătate conține **informații false, inexacte sau derutante**

IMPACTUL SOCIAL ȘI ECONOMIC

2.3 Testează-ți propriile abilități de e-Sănătate

Dacă doriți să obțineți o înțelegere mai bună în privința propriilor abilități digitale de sănătate, puteți face chestionarul scurt de mai jos. Testul se numește **eHeals** (Scala de Alfabetizare în domeniul Sănătății Digitale)¹ și este menit să evalueze abilitățile percepute de dumneavoastră prin utilizarea tehnologiei informației în domeniul sănătății.

Vă rugăm să rețineți că acesta este doar un scurt test despre abilitățile de e-Sănătate auto-percepute și este posibil să nu reflecte cu exactitate nivelul dumneavoastră de alfabetizare în domeniul sănătății. Acest test servește doar ca instrument de autorefecție.

Instrucțiuni: răspundeți la fiecare întrebare pe o scară de la 1 la 5, după cum urmează:

1. Dezacord total
2. Dezacord
3. Nu sunt nici de acord nici în dezacord
4. De acord
5. Complet de acord

Acum răspundeți la cele **8 întrebări** de mai jos și înregistrați-vă punctele (de la 1 la 5) pentru fiecare întrebare:

ÎNTREBĂRI	PUNCTE
1. Știu cum să găsesc resurse despre sănătate utile pe Internet.	
2. Știu să folosesc Internetul pentru a răspunde la întrebările mele despre sănătate.	
3. Știu ce resurse de sănătate sunt disponibile pe Internet.	
4. Știu unde să găsesc resurse de sănătate utile pe Internet.	
5. Știu să folosesc informațiile despre sănătate pe care le găsesc pe Internet pentru a mă ajuta.	
6. Am abilitățile necesare pentru a evalua resursele despre sănătate pe care le găsesc pe Internet.	
7. Pot deosebi calitatea superioară de calitatea inferioară a resurselor de sănătate de pe Internet.	
8. Mă simt încrezător în utilizarea informațiilor de pe Internet pentru a lua decizii de sănătate.	
TOTAL PUNCTE	

Adună punctele tuturor răspunsurilor tale (ar trebui să fie între 8 și 40). Nu este disponibil niciun tabel de punctaj pentru acest test, dar în medie media participanților la un studiu de validare olandez a fost de 28 de puncte.

¹Norman, C.D.; Skinner, H.A. eHEALS: The eHealth literacy scale. J. Med. Internet Res. 2006, 8, e27.

Bibliografie

Imagini

Freepik. <https://www.freepik.com/>.

2.1 Ce sunt competențele digitale, de sănătate și de prelucrare a datelor?

- Panetta, Kasey. "A Data and Analytics Leader's Guide to Data Literacy." Published August 26, 2021. <https://www.gartner.com/smarterwithgartner/a-data-and-analytics-leaders-guide-to-data-literacy>.
- European Commission. "Digital Literacy: European Commission Working Paper." 2008. <https://www.ifap.ru/library/book386.pdf>.
- World Health Organization. "Improving health literacy." Accessed May 16, 2023. <https://www.who.int/activities/improving-health-literacy>.

2.2 Nivelurile de alfabetizare TRIO în Europa

- "European Report." https://trioproject.eu/wp-content/uploads/2023/03/TRIO-European-report_final-version-1.pdf.
- "German National Report Summary." https://trioproject.eu/wp-content/uploads/2023/03/TRIO_National-Report-Summary_Germany_final.pdf.
- "Dutch National Report Summary." https://trioproject.eu/wp-content/uploads/2023/03/TRIO_National-Report-Summary-the-Netherlands.pdf.
- "Portuguese National Report Summary." https://trioproject.eu/wp-content/uploads/2023/03/TRIO_National-Report-Summary_Portugal.pdf.
- "Romanian National Report Summary." https://trioproject.eu/wp-content/uploads/2023/03/TRIO_National-Report-Summary-Romania-vs1.1.pdf.
- "Spanish National Report Summary." https://trioproject.eu/wp-content/uploads/2023/03/TRIO_National-Report-Summary-Spain-vs4.0.pdf.

2.3 Testați-vă propriile abilități digitale de Sănătate

- Norman, Cameron D., and Harvey A. Skinner. "eHEALS: the eHealth literacy scale." *Journal of medical Internet research* 8.4 (2006): e507. <https://doi.org/10.2196/jmir.8.4.e27>.
- Van der Vaart, Rosalie, Alexander van Deursen, Constance Drossaert, Erik Taal, Jan van Dijk, and Mart van de Laar. "Does the eHealth Literacy Scale (eHEALS) measure what it intends to measure? Validation of a Dutch version of the eHEALS in two adult populations." *Journal of medical Internet research* 13.4 (2011): e86. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3222202/>

3.1 Asistența medicală în Europa

- Valentinova Misheva, Galina. "Digital decade." Posted April 29, 2021 on Digital Skills & Jobs Platform. <https://digital-skills-jobs.europa.eu/en/actions/european-initiatives/digital-decade>.
- Eurostat. "Individuals level of digital skills (from 2021 onwards)." Accessed November 14, 2022.

 trioproject.eu

Co-funded by
the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.